

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/83/2016
Identifikačné číslo spisu:	6711010561
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6711010561.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí v Bratislave 30. novembra 2016 v trestnej veci obvineného Ing. C. D., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona, o dovolaní obvineného, ktoré podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Dušana Antola, advokáta v Košiciach, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. mája 2016, sp. zn. 5To/40/2016, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 28. októbra 2015, sp. zn. 2T/102/2011, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. C. D. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 28. októbra 2015, sp. zn. 2T/102/2011, bol obvinený Ing. C. D. uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v období od mesiaca september 2010 do 28. októbra 2015 riadne neplní svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť vyživovať iného, pričom jeho povinnosť bola deklarovaná rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 9C/43/2007, z 11. marca 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 13Co/421/2013, z 13. novembra 2013, právoplatného 20. decembra 2013, ktorým bol zaviazaný povinnosťou platiť výživné na svojho syna mal. K. D., nar. XX. K. XXXX., trvale bytom ako matka, vo výške 100 eur mesačne od 1. júla 2010 k rukám matky Mgr. J. D., nar. XX. O. XXXX, t. č. bytom D., Z. č. XX, a to aj napriek tomu, že bol jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti Z., s. r.o. so sídlom I., ul. F. XXX/XXX, IČO : XX XXX XXX, ktorá zanikla na základe rozhodnutia súdu o zrušení spoločnosti bez likvidácie a bola vymazaná z Obchodného registra 29. júla 2014 a spoločnosti V., s.r.o. so sídlom U., S. č. X, IČO: XXXXXXXX, ktorá zanikla na základe rozhodnutia súdu o zrušení spoločnosti bez likvidácie a bola vymazaná z Obchodného registra 8. marca 2014, hoci uvedené spoločnosti nevykazovali žiaden zisk, bol zamestnancom spoločnosti Z., s. r. o. a nevykonával žiadne kroky smerujúce k zabezpečeniu si inej zárobkovej činnosti a nájdeniu zamestnania tak, aby bol schopný

svoju vyživovaciu povinnosť riadne si plniť, ani nebol evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, či žiadateľov o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi, a aj napriek tomu, že 16. marca 2015 utrpel úraz a následne bol hospitalizovaný a podstúpil liečbu, pričom úraz si spôsobil sám pri páchaní priestupku proti majetku, ktorý bol prejednaný Okresným úradom Zvolen a obžalovanému bola uložená v rozkaznom konaní pokuta vo výške 30 eur, čím mu vznikol dlh na výživnom za uvedené obdobie najmenej vo výške 2 587,00 eur k rukám matky Mgr. J. D., nar. XX. O. XXXX, t. č. bytom D., Z. č. XX.

Obvinenému bol za to podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, § 49 ods. 1 písm. a/ a § 50 ods. 1 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní 1 (jeden) rok, ktorého výkon mu súd podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 50 ods. 1, ods. 2 a § 51 ods. 4 písm. d/ Trestného zákona obvinenému súd uložil povinnosť počas skúšobnej doby zaplatiť dlh na výživnom.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal obvinený odvolanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 24. mája 2016, sp. zn. 5To/40/2016, podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného Ing. C. D. zamietol.

Obvinený Ing. C. D. písomným podaním z 27. júla 2016 (doručeným súdu prvého stupňa 8. augusta 2016) podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Dušana Antola proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. mája 2016, sp. zn. 5 To/40/2016, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 28. októbra 2015, sp. zn. 2T/102/2011, dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ a z opatrnosti aj písm. g/ Trestného poriadku.

V dovolaní argumentuje tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia alebo procesnoprávneho ustanovenia Trestného poriadku. Nesprávnosť tohto uznesenia obvinený videl v tom, že súd nebral v úvahu lekárske správy o jeho zdravotnom stave, ktoré niekoľkokrát doložil do spisu. Obvinený uviedol, že 15. marca 2015 utrpel úraz, ktorý si vyžiadal pokoj na lôžku cca 2 mesiace a starostlivosť inej osoby. Obvinený sa práci nevyhýbal, ale z dôvodu úrazu nemohol pracovať. Po vyhlásení rozsudku Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 9C 43/2007, z 11. marca 2013 vycestoval na Ukrajinu, kde mal už dlhodobo rozpracované dodávky petrochémie a hutných výrobkov. Tu ochorel a bol práceneschopný cca 5 týždňov. Potom sa mu pokazil automobil. V septembri 2013 vypukla na Ukrajine občianska vojna. Aj napriek týmto udalostiam sa obvinený snažil vycestovať na Ukrajinu, čo mu nebolo umožnené, pretože mal po dobu jedného roka zákaz vycestovať do zahraničia. Štát mu z nepochopiteľných dôvodov zatvoril dve firmy, v ktorých bol jediným konateľom a vlastníkom. Z tohto dôvodu obvinený nemá nárok na dávky v hmotnej núdzi ani na žiadne sociálne dávky, napriek tomu, že má odpracovaných 40 rokov.

Obvinený poukázal v dovolaní na tú skutočnosť, že on sa o maloleté dieťa staral od 3 rokov jeho života do 4,5 roku, nakoľko ho jeho matka opustila. V súčasnosti sa obvinený pripravuje na zákazku v hodnote niekoľko miliárd dolárov. Jedná sa o výstavbu ciest a diaľnic v Kazachstane. Na základe uvedeného, obvinený odmieta odôvodnenie súdu, že si vedome neplnil vyživovaciu povinnosť, resp. že si nehľadal adekvátnu prácu.

V závere dovolania obvinený poukázal na ustanovenie § 2 ods. 4 Trestného poriadku a pravidlo in dubio pro reo. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. V tejto súvislosti obvinený poukázal na nesprávne a nezákonné rozhodnutie krajského súdu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti obvinený Ing. C. D. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej

republiky vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (správne má byť uznesenie) sp. zn. 5To/40/2016, z 24. mája 2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 2T/102/2011, z 28. októbra 2015 v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku bol porušený zákon vo výroku o vine a treste. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil tieto rozhodnutia a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Zvolen, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa písomne 19. októbra 2016 vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen (ďalej len „prokurátorka“), ktorá považuje dovolanie obvineného za nedôvodné. Podľa názoru prokurátorky obvinený v podaní v podstate len bližšie rozviedol skutočnosti ním uvádzané už v odvolaní proti rozsudku okresného súdu.

Prokurátorka poukázala na to, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok umožňuje oprávneným osobám (§ 369) namietat' zásadné porušenie procesnoprávných a hmotnoprávných ustanovení v rozhodnutiach súdov (taxatívne upravené v § 371), a teda nie je tretím opravným prostriedkom. Okrem výnimky ustanovenej v odseku 3, námietky vzťahujúce sa iba k skutkovým zisteniam nie sú prípustným dôvodom na podanie dovolania.

V konaní bolo podľa názoru prokurátorky preukázané určenie vyživovacej povinnosti obvinenému rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 9C/43/2007, z 11. marca 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 13Co/421/2013, z 13. novembra 2013, právoplatným 20. decembra 2013 vo výške 100 eur mesačne od 1. júla 2010 k rukám matky dieťaťa. Stanovenú vyživovaciu povinnosť nebolo namieste v súlade s ustanovením § 7 Trestného poriadku spochybňovať. Súd v občianskom súdnom konaní riadne a náležite zisťovali pomery, schopnosti a možnosti obvineného. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že obvinený neplnil svoju vyživovaciu povinnosť riadne a včas, čo sám vo svojej výpovedi potvrdil (objektívna stránka). Obvinený nevyvíjal ani dostatočnú aktivitu smerujúcu k zabezpečeniu prostriedkov na plnenie vyživovacej povinnosti (subjektívna stránka). V tejto súvislosti prokurátorka poukázala na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom.

Podľa názoru prokurátorky právna kvalifikácia, ktorá bola súdmi ustálená, zodpovedá zisteným skutočnostiam a vykonaným dôkazom, čo vylučuje existenciu dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku v posudzovanej veci podľa názoru prokurátorky nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že súd nevykonal všetky dôkazy, ktoré navrhol obvinený, prípadne že vykonané dôkazy nevyhodnotil podľa jeho predstáv.

Prokurátorka ďalej uviedla, že argumentácia obvineného jeho zdravotným stavom, šikanou zo strany štátu a absenciou subjektívnej stránky prečinu, nie je namieste. Skutku, pre ktorý bol obvinený uznaný vinným, sa dopúšťal v období od mesiaca september 2010 do 28. októbra 2015. Nejednalo sa len o dva mesiace od 15. marca 2015, kedy utrpel úraz.

S poukazom na uvedené skutočnosti prokurátorka navrhla dovolaciemu súdu postupovať podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku a dovolanie odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku) za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. i/ ani písm. g/ Trestného poriadku.

Z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že obvinený dovolaním namietal najmä výrok o vine, teda, že skutku tak, ako ho ustálil vo svojom výroku okresný súd sa nedopustil, pričom poukázal na to, že sa

práci nevyhýbal, vyživovaciu povinnosť si nemohol plniť z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu a okolností týkajúcich sa jeho podnikania.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Trestného poriadku.

Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie, neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Výkonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred súdom, a to príslušnými procesnými súdmi ako v prvom stupni, tak aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Najvyšší súd je v konaní o dovolaní zásadne povinný vychádzať zo skutkových zistení súdu prvého stupňa a v nadväznosti na tento skutkový stav zvážiť hmotnoprávne posúdenie skutku, pričom skutkové zistenia súdu prvého stupňa nemôže meniť.

V posudzovanej veci okresný a krajský súd zistili uvedený skutkový stav, ktorý obvinený subjektívne nepovažoval za preukázaný. Hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, však nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku; ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) hodnotené v jeho prospech.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Najvyšší súd konštatuje, že v posudzovanej veci skutková veta, tak ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený Ing. C. D. právoplatne uznaný za vinného - prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Trestného zákona.

Prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Trestného zákona sa dopustí ten, kto sa najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne vyhýba plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať alebo zaopatrovať iného. Pri rozhodovaní o vine súd posudzuje samostatne rozsah vyživovacej povinnosti, preto môže vychádzať i z iného rozsahu vyživovacej povinnosti páchateľa, než aký bol určený právoplatným rozhodnutím vydaným v civilnom konaní. V rámci rozhodovania o trestnom čine zanedbania povinnej výživy musí súd pri posudzovaní otázky, v akej výške bol páchateľ schopný plniť vyživovaciu povinnosť, prihliadnuť na rôzne skutočnosti vrátane toho, či sa páchateľ bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu a rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré prípadne páchateľ na seba prevzal. V tomto dovolaní súd odkazuje na podrobné odôvodnenie v rozsudku Okresného súdu Zvolen a plne sa s ním stotožňuje.

Kvalifikovanú skutkovú podstatu prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona páchateľ mimo iné naplní tým, že čin uvedený v § 207 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona spácha závažnejším spôsobom konania, ktorým sa v zmysle ustanovenia § 138 Trestného zákona rozumie aj páchanie trestného činu po dlhší čas (písm. b/).

Najvyšší súd konštatuje, že konanie obvineného Ing. C. D. uvedené v skutkovej vete výroku o vine rozsudku prvostupňového súdu naplňa všetky zákonné znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Trestného zákona. Právna kvalifikácia konania obvineného zodpovedá stavu veci a zákonu.

Podľa názoru dovolacieho súdu sú tak námietky obvineného prezentované v dovolaní skutkového

charakteru, smerujúce jednak proti obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ale predovšetkým proti spôsobu, akým súdy oboch stupňov hodnotili dôkazy. Tieto námietky stoja zjavne mimo uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku. Dovolanie obvineného, ako na to správne vo vyjadrení poukázala prokurátorka, len formálne odkazuje na dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, no v skutočnosti predostiera argumenty, ktoré svojím obsahom nenapĺňajú nielen tento, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Obvinený Ing. C. D. ako bolo vyššie konštatované, uplatnil „z opatrnosti“ aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Uvedený dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané, resp. neboli vykonané zákonným spôsobom, prípadne na dôkazoch, ktoré neboli získané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmá. Obvinený k tomuto dovolaciemu dôvodu vlastne neuviedol žiadne relevantné skutočnosti.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v každej konkrétnej veci musí sám súd rozhodnúť o tom, akými dôkaznými prostriedkami bude objasňovať určitú okolnosť, ktorá je dôležitá pre náležité zistenie skutkového stavu veci a pre správne rozhodnutie o vine, či nevine obvineného. Vyplyva to z ústavného princípu nezávislosti sudcov pri výkone ich funkcie a z ich viazanosti len právnym poriadkom. Podstata uvedeného princípu spočíva najmä v tom, že sudcom nemožno v konkrétnej veci prikazovať ako majú vo veci rozhodnúť a taktiež im nemožno prikazovať, aké dôkazy majú v záujme zistenia skutočného stavu veci vykonať a akým spôsobom majú vykonané dôkazy hodnotiť. Najvyšší súd pritom vo svojich rozhodnutiach už v minulosti viackrát konštatoval, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý odporuje predstavám obvineného ešte neznamená, že ide o dôkazy vykonané nezákonným spôsobom. V posudzovanej veci však žiadne pochybenia zo strany súdov nižšieho stupňa pri vykonávaní dôkazov najvyšší súd nezistil, z čoho potom vyplýva, že vyššie spomenuté námietky obvineného dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku nespĺňajú.

V dovolacom konaní platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku. O dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku ide spravidla aj vtedy, ak obvinený v dovolaní v podstate len opakuje námietky uplatnené už skôr v konaní pred súdom prvého a druhého stupňa, s ktorými sa súdy oboch stupňov dostatočne a správne vyrovnali.

Vychádzajúc z týchto úvah a ustálenej rozhodovacej praxe dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanej trestnej veci dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/, písm. g/ Trestného poriadku evidentne nie je daný, preto dovolanie obvineného s použitím ustanovenia § 382 písm. c/ Trestného poriadku uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.